

NEMZETI MÉDIA- ÉS
HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG
M É D I A T A N Á C S

2014. évi piacfelügyeleti és általános hatósági felügyeleti terv

Budapest, 2013. december 3.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	3
PIACFELÜGYELETI TERV	5
ÁLTALÁNOS HATÓSÁGI FELÜGYELET	5
<i>Az országos médiaszolgáltatók rendszeres figyelése</i>	<i>5</i>
<i>A körzeti és azon országos vételkörzetű médiaszolgáltatók figyelése, amelyek az országos mintában nem kerülnek vizsgálatra</i>	<i>5</i>
<i>A helyi (frekvenciás és vezetékes) médiaszolgáltatók figyelése</i>	<i>5</i>
<i>A közösségi médiumok figyelése</i>	<i>6</i>
<i>A reklámhangerősség mérése</i>	<i>6</i>
<i>A Nielsen Közönségmérés és a RadioMonitor adatbázisán alapuló vizsgálatok</i>	<i>7</i>
<i>A digitális médiaszolgáltatásban terjesztett JBE lineáris médiaszolgáltatók eredetileg nem magyar nyelven készített filmalkotásainak ellenőrzése [Mttv. 38. § (3) bekezdés].....</i>	<i>7</i>
<i>A kereskedelmi közlemények közzétételének vizsgálata</i>	<i>7</i>
<i>A hír- és magazinműsorok kvantitatív elemzése</i>	<i>8</i>
<i>Heti adatszolgáltatás.....</i>	<i>8</i>
<i>A Klasszifikációs ajánlás hatásának feltérképezése</i>	<i>9</i>
<i>A 20%-os bűncselekmény-arány vizsgálata a hírműsorokban.....</i>	<i>9</i>
<i>A külföldi joghatóság alá tartozó médiaszolgáltatók figyelése, különös tekintettel a rájuk vonatkozó kiskorúak védelmét érintő normákra</i>	<i>9</i>
<i>Választás 2014.....</i>	<i>10</i>

Bevezetés

A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (**Mttv.**) 168. § (1) bekezdése értelmében a Médiatanács – hatáskörének terjedelmében – a médiapiac zavartalan, eredményes, sokszínű működésének, a műsorterjesztést és a médiaszolgáltatást végzők, sajtóterméket kiadók, a nézők, hallgatók, olvasók, előfizetők és felhasználók érdekei védelme, valamint a nemzeti kultúra és a vélemények sokszínűségének megőrzése érdekében, a tisztességes és hatékony piaci verseny fenntartásának elősegítése, a piaci folyamatok megismerése és a médiapolitikai szempontok, illetve az e törvényben meghatározott egyéb célok átfogó értékelése, elemzése és hatósági felügyelete céljából piacfelügyeleti tevékenységet végez.

A Médiatanács piacfelügyeleti tevékenysége keretében a piaci szabályozó, értékelő, elemző tevékenysége körében a médiapiac valamely szegmensét átfogóan, valamennyi szolgáltató tevékenységére kiterjedően, folyamatos figyelés és elemzés útján vizsgálja és értékeli. A piacfelügyelet során az eljárás célja elsődlegesen a piaci folyamatok vizsgálata, és ennek keretében annak feltárása, hogy a vizsgált piacon a szolgáltatók magatartása jogszerű-e, tapasztalhatók-e a hatékony piaci versenyt, a médiapluralizmus fenntartását, fejlődését akadályozó zavarok, valamint a Médiatanács azt is vizsgálja, hogy szükséges-e a jogi szabályozás hatékonyságának növelése érdekében állami (pl. jogszabály-módosítási) beavatkozás vagy annak koncepcionális, stratégiai módosítása.

Miután a piacfelügyeleti eljárások teljes részpiacok átfogó vizsgálatára irányulnak, ezért ún. sokügyfeles eljárások, amelynek következtében a Hatóság az egyedi jogsértések megállapításán túl a jogsértéseket egymásra tekintettel is értékelheti, összehasonlíthatja, azokból általános jogalkalmazási, médiapiaci következtetéseket vonhat le.

Garanciális szempontból fontos, hogy a Médiatanács piacfelügyeleti eljárásait előzetes terv alapján folytatja: a Médiatanács a piacfelügyeleti tevékenysége keretében az előző év piacfelügyeleti tapasztalatainak figyelembevételével éves **piacfelügyeleti tervet** készít a tárgyévet megelőző év december 1-jéig, és azt tizenöt napon belül az internetes honlapján közzéteszi.

A Médiatanács biztosítja az általa készített piacfelügyeleti tervek összhangját. A tervek az első félév tapasztalatai alapján a félév végén felülvizsgálhatók, és amennyiben szükséges, a Médiatanács azokat módosíthatja. A módosított piacfelügyeleti tervet a Médiatanács a módosítástól számított tizenöt napon belül internetes honlapján közzéteszi. A Médiatanács emellett a piacfelügyeleti terven kívül is folytathat hivatalból piacfelügyeleti tevékenységet¹.

A piacfelügyeleti eljárás céljaként és eredményeként a Médiatanács hatósági döntésében értékeli az eljárás tárgyát képező szolgáltatásokkal, tevékenységekkel összefüggő jogérvényesülést. Ennek keretében megállapítja a jogsértések megtörténtét, azokat egyenként és összességükben, egymásra tekintettel is értékeli, valamint meghatározza a jogkövetkezményeket. A Médiatanács piacfelügyeleti döntésében jogsértés hiányában szükség szerint kötelezettségeket állapíthat meg és azok teljesítésének feltételeit is meghatározhatja. A Médiatanács döntésében meghatározza a jogsértések megelőzésével, az önkéntes jogérvényesülés előmozdításával, a piaci folyamatok zavartalan működésével kapcsolatos állami beavatkozás irányait, módszerét, fejlesztésének, esetleges átalakításának szempontjait, médiapolitikai következtetéseit.

Jelen „[piacfelügyeleti és általános hatósági felügyeleti terv](#)” ismerteti a Médiatanács által – az Mttv. 167. § alapján – folytatott általános hatósági felügyelet keretében célzatosan vizsgálni kívánt területeket, és a vizsgálatral érintett alanyi kört. Jelen dokumentum ugyanakkor nem tartalmazza a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozó, ún. bejelentések (és kérelmek) alapján hivatalból indított, de előre értelemszerűen nem tervezhető ellenőrzések körét.

¹ Mttv. 168. § (8) bekezdés

Piacfelügyeleti terv

A jelenleg zajló médiapiaci folyamatok nem indokolják piacfelügyeleti tervfeladat meghatározását a 2014-es évre vonatkozóan, azonban ha a rendszeres monitoring tevékenység során bármely okból felmerül piacfelügyeleti beavatkozás szükségessége, a Médiatanács a piacfelügyeleti tervet módosítja.

Általános hatósági felügyelet

Az országos médiaszolgáltatók rendszeres figyelése

A Médiatanács általános hatósági felügyelet és ellenőrzés keretében rendszeresen vizsgálja az országos médiaszolgáltatókat. Mintavétel alapján, véletlenszerű sorsolással, naponta egy médiaszolgáltató három műsoróráját (a legnézettebb/leghallgatottabb időszávból kettő órát, továbbá egy véletlenszerűen kiválasztott órát) analizálja. A vizsgálat során több mint 60, az Mttv.-ben és a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvényben (Smtv.) foglalt norma szempontjából elemzi a médiatartalmakat.

A körzeti és azon országos vételkörzetű médiaszolgáltatók figyelése, amelyek az országos mintában nem kerülnek vizsgálatra

A Médiatanács a vonatkozó törvények előírásainak betartását e területen is mintavétel alapján ellenőrzi, médiaszolgáltatónként két műsoróra (a legnézettebb/leghallgatottabb időszávból és egy véletlenszerűen kiválasztott periódus egy-egy órája) kontrollálásával.

A metodika alapján havonta valamennyi médiaszolgáltató ellenőrzésre kerül.

A helyi (frekvenciás és vezetékes) médiaszolgáltatók figyelése

A Médiatanács a médiumok nagy száma miatt indokoltnak tartja az évente kezdeményezett revízió fenntartását. Az ellenőrzés a jövőben az eddigi egy óra helyett két műsorórára terjed ki, különös tekintettel a szerkesztett programokra.

A kontroll ezen a területen is sorsoláson alapszik, a mintába jelenleg 115 földfelszíni sugárzású helyi és 339 lineáris vezetékes médiaszolgáltatás tartozik.

A közösségi médiumok figyelése

A közösségi médiaszolgáltatók ellenőrzésének rendjéről az Mttv. 66. § (6) bekezdése rendelkezik: *„[...] az (5) bekezdés alapján történő elismerést követően a Médiatanács legalább kétévente - új szolgáltatás esetében az első év után is - részletes, legalább hét műsornapra kiterjedő - vizsgálat során eljárásában hivatalból vizsgálja a médiaszolgáltató működését.”* A vizsgálati mintába jelenleg 149 körzeti és helyi vételkörzetű médiaszolgáltatás tartozik. 2014-ben az új szereplők mellett ellenőrzésre kerülnek a 2012-ben már analizált közösségi médiaszolgáltatók is, illetve a rendszeres ellenőrzés kiegészül azokkal a kontroll-vizsgálatokkal, amelyeket a Médiatanács a már elkészült vizsgálati jelentések alapján rendel el.

A reklámhangerősség mérése

Az Mttv. 33. § (4) bekezdése értelmében: *„A lineáris médiaszolgáltatásban közzétett reklám, televíziós vásárlás és a műsorelőzetes, valamint a reklám és a televíziós vásárlás és a műsorelőzetes közzétételét akusztikus módon jelző figyelemfelhívás átlagos vagy a néző és hallgató által érzékelt hangereje nem lehet nagyobb, mint a környező műsorszámoké.”* A hatályos törvényben rögzített kívánalom régóta foglalkoztatja a közvéleményt, mivel a reklámok hangdinamikájának manipulálása megszokott eszköz, amely gyakorta zavarja a befogadókat, a hangosság érzetének változásai kellemetlenek lehetnek bizonyos befogadási szituációkban. A mérést végző, Humanoid névre keresztelt alkalmazás virtuális hangosságmérő műszerekkel monitorozza a kijelölt médiaszolgáltatók teljes műsorfolyamát, a megadott paramétereket meghaladó szegmensek esetében megjelöli az adott műsorrészeket, időpontokat, melyek a későbbiekben hatósági eljárás tárgyát képezik. A program eredményei validált eszközökkel kerülnek ellenőrzésre.

A Nielsen Közönségmérés és a RadioMonitor adatbázisán alapuló vizsgálatok

A Nielsen Közönségmérés Kft. által mért televíziók, illetve a RadioMonitor Kft. által regisztrált rádiók műsoraiból több terület ellenőrzése valósul meg, melyek közül a hírműsorok és általános tájékoztató műsorszámok időtartamának ellenőrzése a JBE médiaszolgáltatóknál a Médiatanács hatáskörébe tartozik. A televíziókra és rádiókra vonatkozó vizsgálatok több mint 50 szolgáltatót érintenek.

A digitális médiaszolgáltatásban terjesztett JBE lineáris médiaszolgáltatók eredetileg nem magyar nyelven készített filmalkotásainak ellenőrzése [Mttv. 38. § (3) bekezdés]

Az Mttv. 38. § (3) bekezdése értelmében: *„A JBE lineáris médiaszolgáltató a digitális műsorterjesztéssel terjesztett valamennyi médiaszolgáltatása során köteles biztosítani, hogy a 19 óra és 23 óra között közzétett, eredetileg nem magyar nyelven készített filmalkotások és filmsorozatok legalább egynegyede eredeti nyelven, magyar felirattal is elérhető legyen, ideértve a 23 óra előtt elkezdődő, de azt követően véget érő műsorszámokat is.”* Az idegennyelv-tanulást/használatot segítő, eredeti nyelven közreadott alkotások sugárzása a digitális platformon oly módon valósulhat meg, hogy az nem zavarja a szinkronnal ellátott médiatartalmakat preferálókat.

A Médiatanács a JBE médiaszolgáltatókra vonatkozó, az Mttv. 38. § (3) bekezdésében előírt kötelezettség betartását egyhetes vizsgálatokkal ellenőrzi.

A kereskedelmi közlemények közzétételének vizsgálata

Az Mttv. megújította a kereskedelmi közlemények szabályozását. Az új jogi környezet utat nyitott az olyan reklámozási metódusok előtt, mint a termékmegjelenítés, az osztott képernyős és virtuális reklám, illetve szélesítette a műsorszám támogatásának és a klasszikus reklámok bemutatásának kereteit. Az NMHH egy saját fejlesztésű szoftver segítségével végzi a legnézettebb és leghallgatottabb médiaszolgáltatók kínálatában először felbukkanó kereskedelmi üzenetek analízisét. Az adatfelvétel során 96 szempontból kerülnek elemzésre a klasszikus reklámok tartalmának és közzétételének jellegzetességei, mint pl. a kereskedelmi üzenet műfaja, célcsoportja, ábrázolásmódja, a reklámozott termék/szolgáltatás vélelmezett ára stb.

A rendszer segítségével könnyen kiszűrhetők a kereskedelmi üzenetekben felbukkanó tiltott vagy káros tartalmak. A termékmegjelenítéssel és a támogatással kapcsolatos információkat adatbázisba rendezi a hatóság.

Az adatgyűjtés révén hatékonyabbá vált e kereskedelmi üzenet-típusok közzétételére vonatkozó szabályrendszer betartásának hatósági ellenőrzése, valamint jól nyomon követhető a médiaszolgáltatók termékmegjelenítési és támogatási gyakorlata. A termékmegjelenítés módozatainak feltérképezése a két országos piacvezető kereskedelmi csatornát (RTL Klub, TV2) érinti. A támogatási gyakorlat analízise szélesebb körű, hiszen az említett országos televíziók mellett az M1 is állandó szereplője a negyedévi összesítéseknek.

A hír- és magazinműsorok kvantitatív elemzése

A hírműsorok (M1 esti Híradó, Duna TV Híradó, 180 perc, Déli Krónika, Esti Krónika, Tények, RTL Klub Híradó, Class FM hírek, ATV Híradó, Hír TV Híradó, Echo TV Híradó) kvantitatív tartalomelemzéséről hetente rövid táblázatos összefoglaló készül, amelyet havi összefoglaló, illetve éves szöveges elemzés egészít ki. A hírműsor-elemzés részeként 2014-ben ismételten feltárássra kerül, hogy a híradásokban hányszor és miként mutattak be öngyilkosságot vagy öngyilkossági kísérletet, melyek gyakran sértenek érzékenységet. A politikai magazinműsorokról évente készül kvantitatív tartalomelemzés.

Heti adatszolgáltatás

A Médiatanács a heti gyakoriságú adatszolgáltatásban a legfontosabb hírműsorok esetében (M1 esti Híradó, Duna TV Híradó, RTL Klub Híradó, TV2 Tények, ATV Híradó, Híradó 21, Déli Krónika) a parlamenti képviselők médiahasználatára mellett a kormánytagok és a politikai pártkötődéssel rendelkező közéleti szereplők eredményeit is megjeleníti (összes és élőszóbeli szereplés, nyilatkozatoknak szentelt műsoridő). A miniszterelnök és a pártelnökök médiaszereplései külön kerülnek ábrázolásra. Az adatok három idegen (angol, német és francia) nyelven is közzétételre kerülnek.

A Klasszifikációs ajánlás hatásának feltérképezése

A Médiatanács az Mttv. 9. § (8) bekezdése alapján a kiskorúak védelmében alkalmazott korhatárbesorolásnál irányadó részletes szempontokra, az egyes műsorszámok közzététele előtt és közben alkalmazható jelzésekre, illetve a minősítés közlésének módjára vonatkozó jogalkalmazási gyakorlatának fő elvi szempontjait 2011. július 21-én ajánlásban tette közzé. A vonatkozó vizsgálat célja feltérképezni, hogy a médiaszolgáltatók mennyiben vették át a piktogramokkal összefüggésben a médiahatóság által javasolt megjelenítési módszereket (pl. televíziók honlapjain, teletexten, internetes műsorújságban), alkalmazzák-e a gyermekbarát piktogramot, végül eleget tesznek-e a korhatár-kategóriák különböző sajtótermékekben történő megjelenítésével kapcsolatos szabályoknak. Az ellenőrzések eredményei negyedéves rendszerességgel kerülnek közzétételre.

A 20%-os bűncselekmény-arány vizsgálata a hírműsorokban

A folyamatosan végzett politikai hír- és magazinműsor-elemzés alkalmas az Mttv. 38. §-ának (1) bekezdésében szereplő kvóta ellenőrzésére is. Az említett jogszabály tiltja, hogy a bűnügyi, a demokratikus tájékoztatást nem szolgáló hírek műsoridőre vetített aránya elérje vagy meghaladja a 20 százalékot. A Médiatanács rendszeres elemzése során részletekbe menően regisztrálja a hírműsorok műsoregységeiben előforduló témákat, így az említett csoportba tartozó hírek megkülönböztetése kivitelezhető. A JBE-k közé sorolt csatornáknak heti rendszerességgel megküldi az általa mért arányokat, és havi periodicitással internetes oldalán is publikálja a feltárt eredményeket.

A külföldi joghatóság alá tartozó médiaszolgáltatók figyelése, különös tekintettel a rájuk vonatkozó kiskorúak védelmét érintő normákra

A Médiatanács rendszeresen kontrollálja a Magyarországon fogható, de külföldi joghatóság alá tartozó, és többségében klasszifikáció-köteles műsorszámokat közzétevő médiaszolgáltatók (FEM3, Viasat3, Viasat6, Film+, AXN, Cool, RTL II, Super TV2, PRO4, Sorozat+) műsorkínálatát. A vizsgálat során az adott országra vonatkozó szabályokat és a magyar médiajogi rendelkezéseket veszi figyelembe, azok összevetése mellett.

Választás 2014

A médiahatóság fennállása óta minden választási kampányt kiemelt figyelemmel kísér. A már ismert modulok mellett (a politikusok médiahasználata a politikai hír- és magazinműsorokban, a politikai reklámok közzétételének jellegzetességei, politikusi GRP) 2014-ben a nagyobb vidéki városok médiaszolgáltatóinak politikai hírműsorait is vizsgálja/figyelemmel kíséri a Médiatanács a tekintetben, hogy a médiaszolgáltatók betartották-e az Mttv.-ben és az Smtv.-ben előírt vonatkozó előírásokat.

Budapest, 2013. december 3.